

Rechtbank Den Haag
Zaak-/rolnummer: C/09/461599 / KG ZA 14-272
Datum: 25 april 2014

in de zaak van

[eiseres] ,
wonende te [woonplaats],
eiseres,
advocaat mr. D.J. Mensink te Groningen,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
EDUCATE2XL B.V. ,
gevestigd te Hilversum,

2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
ATREJOE X B.V. ,
gevestigd te Utrecht,

3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
MYSTIC HAYS B.V. ,
gevestigd te Amersfoort,

4. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
SEMPER COGNITO B.V. ,
gevestigd te Amersfoort,

5. [A] ,
wonende te [woonplaats],
gedaagden,
advocaat mr. J.H.C. van den Akker te Zeist.

Eiseres zal hierna [eiseres] worden genoemd. Gedaagden zullen afzonderlijk worden aangeduid als Educate2XL, Atrejoe X, Mystic Hays, Semper Cognito en [A] en gezamenlijk [A] c.s. worden genoemd.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding van 10 maart 2014,
- de producties 1-20 van [eiseres] en de door haar in depot gegeven roadmaps,
- de producties 1-55 van [A] c.s.,
- de mondelinge behandeling van 11 april 2014 en de daarbij door beide zijden gehanteerde en overgelegde pleitnotities.

1.2. De dagvaarding is uitgebracht tegen [A] c.s. en de Stichting Leonardo Scholen (hierna: de Stichting). In verband met het faillissement van de Stichting heeft [eiseres] ter zitting haar vorderingen tegen de Stichting ingetrokken.

1.3. Vonnis is bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. [eiseres] is educatiepsycholoog met als specialisatie zogeheten deep level benaderingen. Deze benaderingen beogen de intrinsieke nieuwsgierigheid van de leerling aan te wakkeren en de leerling te motiveren om verbanden te leggen tussen verschillende soorten lesstof en kennis die de leerling al heeft.

2.2. De Stichting heeft als doel het ontwikkelen en bewaken van een onderwijsconcept voor hoogbegaafde kinderen dat wordt aangeduid als het Leonardoconcept.

2.3. Sinds 17 augustus 2009 is [A] directeur van de Stichting. [A] is ook directeur en aandeelhouder van Educate2XL en Mystic Hays. Mystic Hays is op haar beurt directeur en aandeelhouder van Semper Cognito en Atrejoe X.

2.4. Met ingang van 1 november 2009 is [eiseres] voor de duur van een jaar in dienst getreden bij de Stichting als "Projectleider Kenniscentrum Curriculum Ontwikkeling". De tussen [eiseres] en de Stichting gesloten arbeidsovereenkomst bevat onder meer de volgende bepaling:

Artikel 14 Intellectuele Eigendomsrechten

14.1 Indien bij het uitoefenen van de werkzaamheden door Werknemer op (les)materialen, uitvindingen, ontwerpen, werken, programma's, documenten, data, namen, tekens en/of know how intellectuele eigendomsrechten rusten of kunnen komen te rusten, draagt Werknemer hierbij deze intellectuele eigendomsrechten volledig en wereldwijd over aan Werkgever, voor zover Werkgever niet reeds op grond van de wet rechthebbende is. Voor zover voor deze overdracht formaliteiten nodig zijn verbindt Werknemer zich zijn medewerking aan deze formaliteiten te verlenen.

[...]

14.3 Werknemer verklaart dat de door hem ontvangen vergoedingen uit hoofde van deze overeenkomst voor zijn werkzaamheden tevens als billijke vergoeding kunnen worden gezien voor voornoemde overdracht(en) en gebruik van de intellectuele eigendomsrechten.

De arbeidsovereenkomst is tweemaal verlengd, telkens met de duur van een jaar.

2.5. Gedurende haar dienstverband heeft [eiseres], in samenwerking met derden, lesmateriaal ontwikkeld in de vorm van een achttal posters over verschillende thema's. Deze posters worden aangeduid als "roadmaps".

2.6. In een e-mailbericht van 4 november 2010 van [A] aan [eiseres] staat onder meer het volgende:

We hebben samen de afspraak gemaakt dat jouw arbeidscontract met een jaar verlengd wordt dit betekent dat je nu dus steeds in dienst bent bij de Leonardostichting. Daarnaast hebben we gesproken over het Leonardo Curriculum en heb jij aangegeven hierover te willen praten en aantal voorstellen gedaan. De rechten van het Leonardo Curriculum liggen bij de Leonardostichting. Ik heb met jou afgesproken dat we gaan kijken hoe we hier mee omgaan. Natuurlijk wordt jij altijd genoemd zoals ook op de posters (concept: [eiseres]) en in uitingen naar buiten. We zullen hierover en over de Leonardo Curriculum trainingen nadere afspraken moeten maken. [...]

2.7. In een e-mailbericht van 1 maart 2012 heeft [A] gereageerd op een aantal vragen die [eiseres] in een bericht van diezelfde dag aan haar had gesteld. Het bericht bevat onder meer de volgende tekst (de vraag van [eiseres] is in het Engels, de reactie van [A] in het Nederlands):

As far as I know all the roadmaps and all work I made with [B] does include my name, this is important for me. Any thing else please check with me if I want my name on it or not. [...]
Oke zal ik doen.

2.8. In een e-mailbericht van 4 maart 2012 heeft [A] gereageerd op een aantal vragen die [eiseres] in een ander bericht van 1 maart 2012 aan haar had gesteld. Het bericht bevat onder meer de volgende tekst (de vraag van [eiseres] is in het Engels, de reactie van [A] in het Nederlands):

If you want my opinion on other aspects of the site I may have useful comments for you. Meantime I have been working 70 hours every week to give outstanding quality of work and supervision. I think you know this but somehow it does not show in the website or the organization.

Natuurlijk hoor ik graag je mening over de website. Jouw mening waardeer ik altijd zeer!! En nogmaals jouw naam zal absoluut genoemd worden want zoals je weet vind ik dat ieder gewaardeerd en gerespecteerd moet worden voor het werk dat hij/zij doet.

2.9. In 2012 hebben [eiseres] en Educate2XL onderhandeld over een nieuwe arbeidsovereenkomst. In dat kader is een contract opgesteld dat enkel door Educate2XL is ondertekend. Onder meer de volgende bepaling maakt onderdeel uit van het contract:

Artikel 14 Auteursrechten

14.1 Werknemer behoudt de persoonlijkheidsrechten cq. de morele rechten van auteursrecht en dus ook de bijzondere band met alle tijdens dienstverband vervaardigde werken. Werknemer heeft in het verlengde daarvan ook — behoudens een redelijkheidscorrectie — recht op vermelding van haar eigen naam bij openbaarmaking van de auteursrechten. Aan dit recht zal door Werkgever uitvoering worden gegeven door in die gevallen te communiceren: “Concept: [eiseres]” waarbij Werknemer erkent en aanvaardt dat met deze woordkeuze, door Werkgever geen ander (IE) recht van Werknemer wordt erkend, dan het recht op naamsvermelding als bedoeld in dit artikel;

14.2 Werknemer erkent de (exploitatie)auteursrechten van Werkgever en Werkgever wordt als de maker aangemerkt van alle bij het uitoefenen van de gebruikelijke werkzaamheden (zie artikel 3) door Werknemer vervaardigde werken van letterkunde, wetenschap of kunst.

14.3 Werknemer draagt hierbij deze auteursrechten volledig en wereldwijd - met uitzondering van de in lid 1 genoemde persoonlijkheidsrechten, die blijven toebehoren aan Werknemer - over aan Werkgever, voor zover Werkgever niet reeds op grond van de wet rechthebbende is. Als er voor de overdracht formaliteiten nodig zijn verbindt Werknemer zich zijn medewerking aan deze formaliteiten te verlenen.

2.10. Op 11 december 2012 heeft [eiseres] laten weten de samenwerking met [A] c.s. te willen beëindigen.

2.11. Bij vonnis van 4 maart 2014 van de rechtbank Midden-Nederland is de Stichting in staat van faillissement verklaard.

3. Het geschil

3.1. [eiseres] vordert – samengevat – primair een verbod op auteursrechtinbreuk en subsidiair een verbod op gebruik van de roadmaps zonder vermelding van haar naam, een en ander op straffe van een dwangsom en met veroordeling van [A] c.s. in de kosten van het geding.

3.2. [eiseres] baseert haar vorderingen op de stelling dat de auteursrechten en het recht op naamsvermelding in de zin van artikel 25 lid 1 sub a Auteurswet (hierna: Aw) met betrekking tot de roadmaps bij haar rusten en dat [A] c.s. die rechten schendt door openbaarmaking van de roadmaps zonder vermelding van de naam van [eiseres].

3.3. [A] c.s. voert verweer. [A] c.s. bestrijdt dat [eiseres] rechthebbende is op de auteursrechten en dat zij aanspraak kan maken op persoonlijkheidsrechten.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

Spoedeisend belang

4.1. Het spoedeisend belang van [eiseres] bij de gevorderde maatregelen vloeit voort uit het voortdurende karakter van de gestelde inbreuken.

Complexiteit

4.2. Het betoog van [A] c.s. dat het geschil te complex is voor behandeling in kort geding wordt verworpen. De feiten zijn voldoende helder voor een beoordeling van de vorderingen. Voor zover de voorliggende rechtsvragen complex zijn, kan dat niet leiden tot de conclusie dat [eiseres] geen spoedeisend belang heeft bij haar vorderingen.

Maker

4.3. Mede naar aanleiding van het betoog van [A] c.s. dat onvoldoende duidelijk is op welk materiaal de vorderingen van [eiseres] betrekking hebben, heeft [eiseres] ter zitting verklaard dat haar vorderingen gericht zijn op de acht roadmaps die in depot zijn gegeven. Daarvan zal dan ook worden uitgegaan bij de onderstaande beoordeling.

4.4. Als niet, althans onvoldoende bestreden, staat vast dat de acht roadmaps moeten worden aangemerkt als auteursrechtelijk beschermde werken. Naar voorlopig oordeel is de bijdrage die [eiseres] heeft geleverd aan de totstandkoming van die werken voldoende om haar als de werkelijke maker, althans een van de werkelijke makers van de roadmaps te kwalificeren (zie over het gestelde fictieve makerschap van de Stichting en Educate2XL in de zin van de artikelen 7 en 8 Aw hierna r.o. 4.6). Voorshands is voldoende aannemelijk dat het idee om lesstof voor hoogbegaafde leerlingen te presenteren in de vorm van een poster waarop verbanden tussen lesstof en andere kennis zichtbaar worden gemaakt, afkomstig is van [eiseres]. Ook is voldoende aannemelijk dat [eiseres] een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de uitwerking van dat idee in de vorm van de acht roadmaps. Een en ander blijkt genoegzaam uit de overgelegde voorontwerpen van [eiseres] (producties 4 en 13 van [eiseres]) en de verklaringen van de personen waarmee [eiseres] heeft samengewerkt (productie 6 van [eiseres]). Het betoog van [A] c.s. dat de bemoeienis van [A] met de inhoud van de roadmaps zo ver ging dat er sprake is van een werk dat tot stand is gebracht naar een ontwerp van [A] en onder haar leiding en toezicht in de zin van artikel 6 Aw, moet in het licht van die producties worden verworpen. Het feit dat ook anderen een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de roadmaps, maakt dat niet anders. De bijdrage van anderen kan meebrengen dat die anderen ook als makers moeten worden aangemerkt, maar ontnemt [eiseres] niet haar makerschap.

naamsvermelding

4.5. Ervan uitgaande dat [eiseres] de werkelijke maker (althans een van de werkelijke makers) van de roadmaps is, kan zij een beroep doen op het persoonlijkheidsrecht op naamsvermelding. Dat [eiseres] de auteursrechten heeft overgedragen aan haar werkgever (zie daarover hierna r.o. 4.11), staat niet in de weg aan die conclusie. Persoonlijkheids-rechten zijn naar hun aard namelijk niet overdraagbaar en blijven dus bij de maker.

4.6. Het betoog van [A] c.s. dat de Stichting en Educate2XL moeten worden aangemerkt als fictieve makers in de zin van de artikelen 7 en 8 Aw, kan evenmin leiden tot een andere conclusie. Voor zover de Stichting en Educate2XL als fictieve makers zouden moeten worden aangemerkt ([eiseres] bestrijdt dat) en voor zover dat fictieve makerschap zou meebrengen dat het recht op naamsvermelding krachtens artikel 25 lid 1 sub a Aw in beginsel toekomt aan de fictieve maker ([eiseres] bestrijdt ook dat onder verwijzing naar o.m. hof Amsterdam 31 juli 2003, ECLI:NL:GHAMS:2003:AP0573), laat dat naar voorlopig oordeel onverlet dat de werkelijke maker en de fictieve maker onderling kunnen overeenkomen dat het recht op naamsvermelding bij de werkelijke maker blijft. Voorshands is voldoende aannemelijk dat dat in dit geval is overeengekomen. Dat blijkt voorshands genoegzaam uit de door [eiseres] aangehaalde correspondentie met [A] daarover (zie r.o. 2.6 tot en met 2.8) en het in 2012 opgestelde contract (zie r.o. 2.9), waarin het recht van [eiseres] op vermelding van haar naam uitdrukkelijk wordt erkend. Bovendien hebben partijen naar die afspraak gehandeld. Tussen partijen staat vast dat [eiseres] tot recent op de roadmaps werd vermeld als maker. Het verweer van [A] c.s. dat de naamsvermelding pas ter sprake is gekomen bij de onderhandeling over de overeenkomst met Educate2XL in 2012 moet in het licht van het bericht van 4 november 2010 worden verworpen. In dat bericht zegt [A] expliciet toe dat [eiseres] altijd zal worden genoemd op de roadmaps en in uitingen naar buiten.

4.7. Het betoog van [A] c.s. dat [eiseres] afstand heeft gedaan van haar recht op naamsvermelding, moet naar voorlopig oordeel worden verworpen. [A] c.s. baseert de gestelde afstand op het feit dat [eiseres] het in 2012 opgestelde contract niet heeft ondertekend (zie r.o. 2.9). Daarop kan de gestelde afstand echter niet worden gebaseerd. Daargelaten dat [eiseres] heeft betoogd dat de in dat contract vastgelegde overeenkomst wel tot stand is gekomen, moet de in het contract opgenomen bepaling over het recht op naamsvermelding worden beschouwd als een vastlegging van de afspraak tussen [eiseres] en haar werkgever die daarvóór al gold. Gelet daarop kan uit de gestelde weigering om het contract te tekenen, voorshands niet worden afgeleid dat [eiseres] afstand heeft gedaan van haar recht op naamsvermelding.

4.8. Voorshands moet worden aangenomen dat het persoonlijkheidsrecht van [eiseres] is geschonden doordat op een website onder de domeinnaam www.rddwvk.nl en via iTunes kopieën van de roadmaps zijn aangeboden zonder vermelding van de naam van [eiseres]. [A] c.s. heeft er weliswaar op gewezen dat [eiseres] geen afschriften heeft overgelegd van de aangeboden roadmaps, maar desgevraagd heeft [A] c.s. ter zitting verklaard dat zij het gestelde aanbod niet betwist. Daarnaast staat als onweersproken vast dat tot 20 februari 2014 Atrejoe X, en daarna Semper Cognito, houder is geweest van de genoemde domeinnaam. Gelet daarop kunnen naar voorlopig oordeel Atrejoe X en Semper Cognito verantwoordelijk worden gehouden voor de schending van het persoonlijkheidsrecht van [eiseres] op die website in de periode tot 20 februari 2014, respectievelijk de periode vanaf die datum. Ook Educate2XL kan daarvoor naar voorlopig oordeel verantwoordelijk worden gehouden omdat zij thans de rechthebbende is op de auteursrechten op de roadmaps en dus toestemming moet hebben verleend voor het gebruik daarvan door Atrejoe X en Semper Cognito. Over Mystics Hays en [A] is echter niet meer gesteld dan dat zij (indirect) bestuurder en aandeelhouder van de andere gedaagden zijn. Dat is naar voorlopig oordeel onvoldoende om ook hen te kunnen aanspreken op de schending van het persoonlijkheidsrecht.

4.9. Het verweer van [A] c.s. dat de gevorderde naamsvermelding onmogelijk is uit te voeren omdat dan de namen van alle veertien personen die een bijdrage zouden hebben geleverd aan de

roadmaps moeten worden vermeld en dat zelfs één naam onmogelijk leesbaar is te vermelden, moet naar voorlopig oordeel worden verworpen. Vast staat dat de naam van (uitsluitend) [eiseres] tot de beëindiging van haar arbeidsrelatie wel op de roadmaps is genoemd. Dat blijkt ook uit de door [eiseres] in depot gegeven exemplaren van die roadmaps. Alleen al daarom kan voorshands niet worden aangenomen dat het onmogelijk is om de naam van [eiseres] leesbaar te vermelden op de roadmaps. Dat de naam van [eiseres] moet worden vermeld impliceert niet zonder meer dat de namen van alle andere betrokkenen moeten worden vermeld omdat gesteld noch gebleken is (i) dat de bijdragen van de andere betrokkenen aan de roadmaps van evenveel (auteursrechtelijke relevant) gewicht zijn geweest als de bijdrage van [eiseres] en (ii) dat met die andere personen vergelijkbare afspraken over naamsvermelding zijn gemaakt.

4.10. Voor zover [eiseres] heeft bedoeld een grensoverschrijdend bevel te vorderen, moet dat worden afgewezen. [eiseres] heeft in de dagvaarding wel aangevoerd dat de roadmaps “internationaal (onder andere in Schotland) worden geëxploiteerd onder de naam ‘JTTWOK’”, maar [eiseres] heeft niet gesteld dat [A] c.s. daarvoor verantwoordelijk is, ook niet nadat [A] c.s. erop had gewezen dat [eiseres] op dit punt niets had aangevoerd.

Auteursrechten

4.11. Het oordeel dat [eiseres] de werkelijke maker (of een van de werkelijke makers) is van de roadmaps, brengt in dit geval niet mee dat zij ook rechthebbende is op de auteursrechtelijke exploitatierechten. Naar voorlopig oordeel heeft [A] c.s. terecht aangevoerd dat [eiseres] deze rechten bij de arbeidsovereenkomst heeft overgedragen aan haar werkgever. Artikel 14.1 van die overeenkomst bepaalt immers dat “indien bij het uitoefenen van de werkzaamheden door Werknemer op (les)materialen [...] intellectuele eigendomsrechten rusten of kunnen komen te rusten, [...] Werknemer hierbij deze intellectuele eigendomsrechten volledig en wereldwijd over [draagt] aan Werkgever, voor zover Werkgever niet reeds op grond van de wet rechthebbende is”.

4.12. Naar voorlopig oordeel zijn de auteursrechten op de roadmaps rechten die bij het uitoefenen van de werkzaamheden van [eiseres] zijn ontstaan in de zin van artikel 14.1 van de overeenkomst. [eiseres] heeft dat bestreden met de stelling dat de roadmaps “conceptueel” al voor het aangaan van de arbeidsovereenkomst bestonden. Dat betoog moet worden verworpen omdat [eiseres] geen auteursrecht claimt op een concept (en dat ook niet kan claimen, zoals [eiseres] zelf heeft erkend onder 18 van de pleitnota), maar op de concrete uitwerking van dat concept in acht specifieke roadmaps. Niet in geschil is dat die acht roadmaps tot stand zijn gekomen tijdens haar dienstverband met de Stichting.

4.13. Dat [eiseres] en de Stichting met de genoemde bepaling in de arbeidsovereenkomst hebben bedoeld de auteursrechten over te dragen aan de Stichting wordt bovendien bevestigd door het feit dat [eiseres] zelf heeft aangevoerd dat ook zij tot recent in de veronderstelling verkeerde dat de Stichting de auteursrechten op de posters had omdat zij deze in dienstverband had gemaakt en in haar contract de bepaling staat waarin zij haar intellectuele eigendomsrechten op haar werkzaamheden overdraagt (paragraaf 25 dagvaarding). Zelfs in een sommatie die haar advocaat aan Educate2XL heeft gestuurd, staat dat de auteursrechten op de betreffende posters eigendom zijn van de Stichting of Educate2XL.

Conclusie

4.14. Op grond van het voorgaande moet worden geconcludeerd dat in de zaken tegen Mystics Hays en [A] alle vorderingen moeten worden afgewezen. In de zaken tegen Atrejoe X, Semper

Cognito en Educate2XL zal uitsluitend de subsidiair gevorderde naamsvermelding worden toegewezen.

4.15. In de zaken tegen Atrejoe X, Semper Cognito en Educate2XL zijn beide zijden op punten in het ongelijk gesteld. Daarom zullen de proceskosten in die zaken in die zin worden gecompenseerd dat elke partij zijn eigen kosten draagt.

4.16. In de zaken tegen Mystics Hays en [A] moet [eiseres] als de volledig in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten. [A] c.s. vordert onder verwijzing naar artikel 1019h Rv een bedrag van in totaal € 18.879,87. Daarbij gaat de voorzieningenrechter er met partijen van uit dat artikel 1019h Rv van toepassing is op het gehele geschil tussen partijen, met inbegrip van de handhaving van het persoonlijkheidsrecht. [A] c.s. heeft het gevorderde bedrag niet uitgesplitst per gedaagde. Ervan uitgaande dat de kosten gelijkelijk zijn verdeeld over de gedaagden, zal 2/5 van het bedrag worden toegerekend aan Mystics Hays en [A]. Daarom zullen de kosten van Mystics Hays en [A] worden begroot op € 7.551,95 ($2/5 \times € 18.879,87$).

4.17. De proceskostenveroordeling zal niet uitvoerbaar bij voorraad worden verklaard omdat Mystic Hays en [A] die verklaring niet hebben gevorderd en er geen aanleiding bestaat voor een ambtshalve verklaring.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

in de zaken tegen Atrejoe X, Semper Cognito en Educate2XL

5.1. beveelt Atrejoe X, Semper Cognito en Educate2XL binnen vijf dagen na betekening van het vonnis te staken en gestaakt te houden iedere openbaarmaking van de roadmaps in Nederland zonder vermelding van de naam van [eiseres];

5.2. veroordeelt de gedaagde die het bevel overtreedt een dwangsom te voldoen van € 1.000,- voor iedere overtreding van het bevel of voor iedere dag – een gedeelte daarvan tot een gehele gerekend – dat de overtreding voortduurt, met een maximum van € 50.000,-;

5.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.4. compenseert de proceskosten in die zin dat elke partij zijn eigen kosten draagt;

5.5. bepaalt de termijn voor het instellen van een eis in de hoofdzaak, voor zover vereist, op zes maanden na heden;

5.6. wijst af wat meer of anders is gevorderd;

in de zaken tegen [A] en Mystic Hays

5.7. wijst de vorderingen af;

5.8. veroordeelt [eiseres] in de proceskosten, tot op heden aan de zijde van [A] en Mystic Hays begroot op € 7.551,95.

Dit vonnis is gewezen door mr. P.H. Blok en in het openbaar uitgesproken op 25 april 2014.